

VIẾT BÀI TẬP LÀM VĂN SỐ 3 – VĂN TỰ SỰ

I – MỤC TIÊU CẦN ĐẠT

Giúp HS :

- Biết vận dụng những kiến thức đã học để thực hành viết một bài văn tự sự có sử dụng các yếu tố miêu tả nội tâm và nghị luận.
- Rèn luyện kĩ năng diễn đạt, trình bày,...

208

tình cảm, những đặc điểm, phẩm chất của anh bộ đội trong chiến tranh,...). Từ đó kể lại câu chuyện gặp gỡ (tình huống gặp, miêu tả người lái xe sau nhiều năm khi chiến tranh đã kết thúc : giọng nói, nụ cười, khuôn mặt, trang phục,...). Các yếu tố miêu tả nội tâm và nghị luận cần kết hợp là miêu tả những suy nghĩ, tình cảm của em khi gặp gỡ người chiến sĩ ; những suy nghĩ của em về chiến tranh và trách nhiệm của thế hệ trẻ đối với quá khứ lịch sử của cha anh cũng như đối với hiện tại. (Làm thế nào để không có chiến tranh ? Làm thế nào để gìn giữ hoà bình ?)

Đề 3. Nội dung chính là kể về một kỉ niệm đáng nhớ giữa em và thầy (cô) giáo cũ (đó là kỉ niệm gì, xảy ra vào thời điểm nào, câu chuyện diễn ra thế nào, đáng nhớ ở chỗ nào,...). Các yếu tố miêu tả nội tâm và nghị luận là việc tái hiện lại những tình cảm, nổi xúc động khi kể lại câu chuyện và những suy nghĩ chân thực, sâu sắc của người viết về tình thầy trò.

Đề 4. Kể về cuộc gặp gỡ của tập thể lớp với các anh bộ đội nhân ngày 22 – 12 (thời gian, lí do, địa điểm, quang cảnh diễn ra như thế nào,...). Em đã phát biểu ra sao (tình cảm và tâm trạng khi chuẩn bị phát biểu và sau khi phát biểu – miêu tả nội tâm) ? Nội dung phát biểu là những suy nghĩ về trách nhiệm của thế hệ sau đối với thế hệ cha anh. Những suy nghĩ ấy thường diễn đạt bằng nghị luận.

II – NHỮNG ĐIỀU CẦN LƯU Ý

1. Cũng như bài tập làm văn số 2, nhằm chuẩn bị cho bài tập làm văn số 3, SGK nêu bốn đề bài để GV và HS tham khảo, không bắt buộc phải chọn trong bốn đề này. Như thế nội dung đề kiểm tra bài này tùy vào mỗi GV, nhưng tốt nhất là có sự thống nhất chung của nhóm GV dạy khối 9.

2. Dù tự ra đề hay lựa chọn một trong bốn đề của SGK, thì bài viết này cũng phải yêu cầu HS tập trung viết một *văn bản tự sự có sử dụng các yếu tố miêu tả nội tâm và yếu tố nghị luận*. Đề bài, đáp án, biểu điểm phải chú ý đặc điểm và yêu cầu này để tập trung rèn luyện cho HS cách viết một bài văn tự sự có kết hợp miêu tả nội tâm và nghị luận.

3. Do yêu cầu của đổi mới đánh giá, các bài viết của HS không nhất thiết tất cả phải viết dài. Điều quan trọng là rèn luyện cho các em cách thức trình bày, triển khai một vấn đề sao cho có thứ tự, gọn gàng, chặt chẽ,... và tránh được những lỗi thông thường về diễn đạt, chính tả, dấu câu, dùng từ,... nhìn chung là những yêu cầu hợp lý về nội dung, kiến thức và kỹ năng. Bài tập làm văn số 3 chỉ viết trong 1 tiết, vì thế cần xác định các yêu cầu trên cho thật phù hợp. Cần chú ý xem xét để đánh giá được những suy nghĩ, tình cảm thật của HS. Không nên khuyến khích những bài viết dài nhưng chỉ là sao chép, viết tản mạn, diễn đạt mòn sáo, khoa trương,...

III – GỢI Ý MỘT SỐ ĐỀ BÀI

Đề 1. Nội dung chính là kể lại chuyện em đã trót xem nhật kí của bạn như thế nào. (Vào lúc nào, ở đâu, diễn ra như thế nào, bạn có biết không, có ai thấy không? Em đã đọc được những gì, có nói cho người khác biết nội dung nhật kí của bạn hay không, sau đó em đã ân hận, dằn vặt bản khoăn như thế nào? Từ câu chuyện này em rút ra bài học gì? ...) Cần kết hợp các yếu tố miêu tả nội tâm và yếu tố nghị luận trong bài làm là việc miêu tả những suy nghĩ, tình cảm của mình sau khi đã trót hành động như trên (ân hận, xấu hổ, suy nghĩ, dằn vặt, trăn trở); và rút ra bài học cho mình.

Đề 2. Chiến tranh đã đi qua khá lâu, những thế hệ HS hôm nay chỉ còn biết về chiến tranh qua sách báo, phim ảnh và những câu chuyện kể... Nhân vật trong *Bài thơ về tiểu đội xe không kính* là người chiến sĩ lái xe trong cuộc chiến tranh khốc liệt đó. Tình huống mà đề bài giả định là gặp lại người chiến sĩ lái xe năm xưa trong bài thơ đã học. Như thế để viết được bài văn này, HS cần nắm được nội dung hình tượng người chiến sĩ lái xe trong bài thơ (những suy nghĩ,